



**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 12. juni 2008 truffet vedtak i

Sak nr: 25/08 (arkivnr: 200800313-5)

Saken gjelder: Klage fra A, B, C, D, E og F på lagmann G, lagdommer H og ekstraordinær lagdommer J ved X lagmannsrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
Rita Sletner

Rita Sletner møtte som varamedlem for Halvor Kjølstad, som hadde forfall.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.

Vedtak: Klagen avvises.

Innledning:

Ved brev av 26. mars 2008 har A, B, C, D, E og F inngitt klage på lagmann G, lagdommer H og ekstraordinær lagdommer J ved X lagmannsrett. Klagen gjelder dommeratferd. Ved brev av 19. mai 2008 har Tilsynsutvalgets sekretariat varslet klagerne om at klagen vurderes avvist, dels fordi den synes for sent fremsatt og dels fordi den synes å gjelde forhold som utvalget ikke har anledning til å vurdere. De innklagede dommere er orientert om klagen ved kopi av dette brevet. Domstolleder ved X lagmannsrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen har sin bakgrunn i X lagmannsrett behandling av en arvetvist. A og B var parter saken, mens C, D, E og F var tilhørere under rettssaken.

Ankeforhandlingene ble avholdt 11. og 12. oktober 2007. Dom ble avsagt 29. november 2007.

I klagen til Tilsynsutvalget angriper klagerne både dommen og dommernes opptreden i den angjeldende ankeforhandling. Det vises bl.a. til det er store mangler ved bevisvurderingen. Forklaringene til flere vitner er overhodet ikke hensyntatt i dommen, det faktum som er lagt til grunn i dommen samsvarer ikke med de faktiske forhold slik de fremgikk i retten, og dommen bærer preg av dommernes manglende kunnskaper om gård og gårdsdrift. Videre fikk flere av vitnene ikke tilstrekkelig tid å utdype sine forklaringer, ett av vitnene ble møtt på en lite imøtekomende måte og dommerne var lite interesserte i hva vitnene hadde å berette. Det syntes videre som om dommerne kjedet seg og at de fulgte dårlig med under forhandlingene. Endelig ødela dommernes gjentatte avbrytelser under den ene prosessfullmektigens sluttprosedyre både fremstillingen og formidlingen av budskapet.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

I den foreliggende klage aktualiseres spørsmålet om klagerett. Det følger av domstoloven § 237 første ledd nr. 1, at ”parter, prosessfullmektiger, sakkyndige, vitner og andre personer som mener at en dommer har overtrådt bestemmelsene i § 236 og som selv har vært direkte berørt av dette”, har rett til å klage dommeren inn for Tilsynsutvalget. Som parter i saken er det klart at A og B har klagerett. De øvrige klagernes tilknytning til saken synes å være som tilhørere i rettssaken. Dersom dette skulle være den eneste tilknytningen som foreligger, er det vanskelig å se at disse skulle ha klagerett for Tilsynsutvalget. Utvalget finner imidlertid ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet, da de påklagede forhold uansett blir vurdert ved A og B partsstatus i saken.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Den del av klagen som refererer seg til innholdet i dommen, herunder mangler ved bevisvurderingen og uenighet i de faktiske og rettslige vurderinger som ligger til grunn for den angjeldende dom, gjelder i sin helhet forhold som kunne vært gjort til gjenstand for ankeprøving. Tilsynsutvalget har etter dette ikke myndighet til å vurdere de angjeldende forhold, og denne del av klagen avvises under henvisning til domstoloven § 236 fjerde ledd.

Det følger videre av domstoloven § 237 fjerde ledd at "Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet". Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan "vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen". Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, "at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

Klagen ble inngitt i overkant av fem måneder etter den angjeldende ankeforhandling fant sted, og nær fire måneder etter dom i saken ble avsagt. Den del av klagen som refererer seg til dommens innhold, er ovenfor avvist som misnøye med rettsavgjørelse. For den del av klagen som gjelder dommernes opptreden under ankeforhandlingen, er klagefristen på tre måneder oversittet, og klagen skal som hovedregel avvises fra behandling.

Det må en særskilt begrunnelse til for at Tilsynsutvalget i slike tilfeller skal ta klagen til behandling av eget tiltak. Manglende kjennskap til gjeldende klagefrister kan i denne sammenheng ikke tillegges avgjørende vekt. Utvalget kan ikke se at verken sakens art eller andre omstendigheter tilsier at utvalget bør ta saken til behandling av eget tiltak.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.